

DUURZAAM VERBINDEN

Coalitieprogramma 2018-2022 Progressief Zoeterwoude-CDA

© foto@ritavandepoel.nl

Inleiding

In de vorige raadsperiode heeft de coalitie tussen Progressief Zoeterwoude en CDA geleid tot goede resultaten ten aanzien van de uitvoering van de toen gemaakte afspraken en gestelde doelen. Bij de verkiezingen van 21 maart 2018 heeft de kiezer opnieuw vertrouwen uitgesproken in deze coalitie, wat heeft geresulteerd in gezamenlijk tien zetels in de gemeenteraad.

De ingezette koers zal voortgezet worden in deze raadsperiode. Beide coalitiepartners hebben de wens uitgesproken om in dit coalitieakkoord op basis van onderlinge gelijkwaardigheid richting te geven aan de forse opgaven waar we de komende tijd voor staan. Dat betekent dat we zullen doorgaan met het actief betrekken van onze inwoners, bedrijven en andere belanghebbenden bij de bestuurlijke keuzes die gemaakt moeten worden. Daarbij is het van belang dat het huidige solide financieel beleid wordt gecontinueerd.

Een grotere nadruk komt te liggen op huisvesting. De vraag naar passende huisvesting is groter dan het aanbod. In de komende periode wil de coalitie keuzes maken die tot verdere gebiedsontwikkeling en extra woningbouw zullen leiden.

Zoeterwoude is trots op haar duurzaamheidsagenda. Maar als we onze doelstellingen willen halen, moeten de inspanningen in de komende raadsperiode uitgebreid worden.

Onze verantwoordelijkheid op het gebied van zorg blijven we invullen met oog voor de mensen die dit nodig hebben en daarbij de vele mantelzorgers en vrijwilligers om hen heen.

We willen een raadsbreed akkoord afsluiten over de bestuurscultuur binnen de gemeenteraad én over de koers ten aanzien van de Leidse regio. In de afgelopen periode is gebleken dat een raadsbreed gedragen standpunt positief bijdraagt aan het resultaat in de onderhandelingen over de toekomst van de regio.

Voor de opbouw van het akkoord hanteren we de lijn van de programmabegroting. Alleen die programma's waar we een expliciete ambitie uitspreken worden in dit akkoord toegelicht.

1. Wonen

Wonen en huisvesting is een belangrijk speerpunt in veel gemeenten, zo ook in Zoeterwoude. We blijven vasthouden aan het realiseren van 35% sociale woningbouw in nieuwbouwprojecten. In samenspraak met Rijnhart Wonen en De Huurderij zal lokaal maatwerk worden ingericht om Zoeterwoudse jongeren te helpen passende woonruimte te vinden in Zoeterwoude. Mogelijkheden om senioren te motiveren door te stromen naar passende huisvesting willen we bevorderen. De verschillende doelgroepen moeten het juiste woningaanbod krijgen. We willen hiervoor de mogelijkheid onderzoeken in hoeverre de huidige 'Blijverslening' kan worden omgezet naar een 'Doorstroom-premie'.

Om de groeiende vraag naar huisvesting (sub-) regionaal het hoofd te kunnen bieden, moeten we anticiperen op extra ruimte voor woningbouw. Het huidige beleid van inbreiden voldoet alleen op de middellange termijn. Voor de langere termijn moeten we ons gaan voorbereiden op het maken van keuzes. Het uitgangspunt blijft dat er in onze waardevolle groene veenweidegebieden niet gebouwd gaat worden. In samenhang met de opgave van de regionale woonvisie zullen we zoeken naar locaties buiten de huidige bebouwing die het Groene Hart niet of nauwelijks zullen aantasten. Voorwaarde is dat Zoeterwoude hierin de regie houdt.

De invulling van de Gebiedsvisie Voorzieningen Zoeterwoude Rijndijk en de ontwikkeling van de dorpskern zullen de komende periode gestalte krijgen. We richten ons daarbij op een toekomstbestendige inrichting die recht doet aan ons dorpse karakter. Uitgangspunt is dat onze bewoners elkaar makkelijk kunnen ontmoeten op een plek met voldoende voorzieningen.

Ondanks dat er een uitspraak is over de invoeringsdatum van de omgevingswet, bestaat de kans dat invoering zelfs nog na deze raadsperiode zal plaatsvinden. We blijven onverkort inzetten op de voorbereiding van de invoering, waarbij de pilot Landelijk Gebied volop aandacht gaat krijgen.

2. Duurzaamheid

Duurzaamheid staat al langere tijd hoog op onze agenda. De energietransitie, die nodig is om de klimaatdoelstellingen te halen, zorgt ervoor dat we ons nog meer zullen inzetten op dit onderwerp. Zoeterwoude moet een voorbeeld zijn door te streven naar een plaats in de top 20 van meest duurzame gemeenten.

Dit zullen we bereiken door niet alleen in te zetten op besparingsmaatregelen maar ook op de productie van duurzame energie. De motie gasloos, die aan het einde van de vorige raadsperiode unaniem werd aangenomen is een eerste aanzet en stimuleert tot duurzaam beleid en inkoop. Daarnaast zal de gemeente zich inzetten om een bijdrage te leveren aan particuliere en bedrijfsmatige initiatieven. Te denken valt hierbij aan ruimhartige subsidie- en stimuleringsregelingen en publiek-private samenwerkingen.

Om de vaak forse eigen bijdrage bij de koop van zonnepanelen te beperken willen we ook subsidies mogelijk maken voor huur / lease van zonnepanelen.

Naast het opwekken van energie uit alternatieve energiebronnen moet isolatie ook voldoende aandacht krijgen. Onderzocht wordt op welke wijze de gemeente een faciliterende rol kan spelen bij het verstrekken van goedkope leningen door banken voor energiebesparende maatregelen, mits in combinatie met aanschaf zonnepanelen /

warmtepompen. Daarnaast wordt bezien op welke wijze door de gemeente duurzaamheidsleningen voor dit doel verstrekt kunnen worden.

Klimaatadaptatie krijgt de aandacht door bij beleidsvorming rekening te houden met gebalanceerd waterbeheer en de effecten van hittestress. Dit zijn onderwerpen die niet alleen lokaal, maar ook op grotere schaal zullen moeten worden aangepakt om effectief te kunnen handelen. Zoeterwoude heeft verschillende samenwerkingsvormen waarin wij niet alleen aandacht vragen voor deze problematiek, maar ook constructief zullen bijdragen aan de oplossing hiervan door bijvoorbeeld deel te nemen aan pilots.

In de Leidse regio wil Zoeterwoude haar verantwoordelijkheid nemen door als kartrekker op dit onderwerp onze kennis en ervaring te delen en op deze wijze ook andere gemeenten te ondersteunen bij het behalen van duurzame successen.

Als doelstelling voor de komende periode willen we dat huizen gebouwd na 1980 minimaal energielabel B (met een wijkgerichte benadering willen we 80% bereiken) krijgen. Ondanks dat dit de verantwoordelijkheid is van de huiseigenaren willen we dit stimuleren door middel van de eerdergenoemde duurzaamheidsleningen. We denken hierbij ook aan nieuwe coöperaties waarbij de opbrengst expliciet ten gunste van de inwoners komt en aan nieuwe mogelijkheden voor inwoners om in groene energie te investeren. Daarnaast willen we starten met zonnepanelen op het maaiveld, mits deze worden aangelegd buiten de bestaande zichtlijnen en geen schade toebrengen aan het landschap.

Bij aanbestedingen die betrekking hebben op de gemeentelijke dienstverlening, openbaar vervoer en woningbouw nemen duurzaamheidseisen een belangrijke plaats in.

3. Sociaal Domein

In het sociaal domein is de laatste jaren veel veranderd. Zoeterwoude profileert zich als een sociale gemeente waar aandacht is voor mensen met een zorgbehoefte. Dit is altijd maatwerk: geen hulpvraag is hetzelfde en verdient altijd de juiste aandacht. Een groot netwerk van mantelzorgers en vrijwilligers vormt een belangrijke ondersteuning voor de professionele zorgverleners. Wij realiseren ons dat er een zwaar beroep wordt gedaan op deze mensen. Onder lang niet altijd makkelijke omstandigheden verrichten zij hun taken. De gemeente onderkent dit en biedt praktische voorzieningen om hen te helpen hun belangrijke taak te kunnen uitvoeren. Hiervoor wordt extra beleid ontwikkeld.

Jeugdzorg is een groot aandachtspunt de komende jaren. De cliëntervaringen zullen als leidraad dienen voor het aanscherpen van de sturing van de jeugdzorg. Kwaliteit en efficiëntie moeten zorgen voor een hogere cliënttevredenheid. De effectiviteit van de jeugd en gezinsteams moet continue gemeten worden, zodat de effecten van ingezette acties snel zichtbaar worden.

Hoewel goede zorg voorop staat, zullen we ook kritisch zijn op de hoge uitgaven. Door goede sturing in de vroegtijdige ondersteuning moet de stijging van de uitgaven worden gestopt.

De groeiende vergrijzing in Zoeterwoude krijgt onze aandacht de komende 4 jaar. Zorg via de WMO moet verder aangepast worden aan de vraag. We zien de gevolgen van het landelijke beleid om mensen langer thuis te laten wonen: de zorgvraag stijgt, het risico op eenzaamheid neemt toe en een passende woning is niet altijd beschikbaar. De ingezette initiatieven als de Nota Sociaal Beleid, welzijnsbezoeken, Zoeterwoude voor Elkaar, Sociaal

wijkteam en dementievriendelijke gemeente willen wij verder ontwikkelen en ook meer bekendheid geven. Initiatieven en ideeën voor verbetering van de leefomstandigheden van ouderen in Zoeterwoude zijn van harte welkom. Vanuit de raad willen wij deze stimuleren en ondersteunen.

In de ouderenzorg blijft de regel dat iedereen die het nodig heeft voldoende zorg en ondersteuning kan krijgen. Eigen regie over de leefomstandigheden is een heel belangrijk goed, dus ondersteuning wordt geboden, maar de keuze om die te accepteren is altijd aan de inwoner.

De WMO-SAR-Jeugd adviesraad kan de gemeente helpen bij het ontwikkelen van beleid. Het contact tussen gemeenteraad en de adviesraad willen wij intensiveren. De adviesraad is een belangrijke vertegenwoordiger van de cliënten in de WMO en Jeugdzorg. Als gemeenteraad vinden wij hun inbreng heel waardevol. Een structureel overleg zal daarom worden ingezet in de komende jaren.

Preventie verdient de voorkeur boven interventie. Vanuit dat standpunt zet de coalitie in op vroegtijdige signalering van schuldsituaties, het voortzetten van de ondersteuning van schuldhelpverlening, het actief benaderen van senioren om eenzaamheid en zorgmijden te voorkomen en het stimuleren van sociale activiteiten in de buurt.

4. Verkeer

Snelle en hoogwaardige openbaar-vervoersverbindingen zorgen voor een optimale bereikbaarheid voor inwoners en ondernemingen. Hoogwaardig Openbaar Vervoer op de Rijndijk, vergelijkbaar met dat tussen Leiden en Zoetermeer, is noodzakelijk. In 2018 start de nieuwe ov-bus-aanbesteding van de provincie. Wij zullen samen met de regio optrekken om de busvoorzieningen voor het Dorp en de Rijndijk te optimaliseren en hoogwaardig openbaar vervoer te waarborgen voor onze inwoners. Ook is het hoofdstuk Meerburg station nog niet afgesloten, de coalitie zal zich inzetten voor een goede ov-ontsluiting van Verde Vista Meerburg.

Met de vergrijzing van Zoeterwoude moet ook de mobiliteit van ouderen de komende jaren meer aandacht krijgen. De ANWB heeft het AutoMaatje-concept ontwikkeld; met steun van de gemeente kan er in Zoeterwoude een ANWB Automaatje servicepunt worden opgezet. Onderzocht moet worden of een ondernemer, instelling of vrijwilligersorganisatie (Zoeterwoude voor Elkaar) met steun van de gemeente een servicepunt wil beginnen en er vervolgens voldoende vrijwilligers gevonden kunnen worden. AutoMaatje kan een aanvulling zijn op de nu al bestaande Regiotaxi voor mensen zonder WMO-beschikking.

Op diverse plaatsen in de gemeente (Hoge Rijndijk, Schenkelweg, Weipoort, Zuidbuurtseweg) wordt de veiligheid van inwoners bedreigd door sluipverkeer van de omliggende gemeenten. De inmiddels genomen maatregelen worden op effectiviteit geëvalueerd om te bekijken of nieuwe maatregelen noodzakelijk zijn.

De Hoge Rijndijk is een belangrijke doorgaande weg in de Rijndijk en zal dit ook blijven. Ondanks eerder doorgevoerde verbeteringen ervaren bewoners van de Hoge Rijndijk nog overlast. In samenhang met de ontwikkeling van Aquamarijn en de ontsluiting van de Stadhouderslaan wordt de huidige inrichting opnieuw bekeken.

Op korte termijn worden de oversteekplaatsen veiliger gemaakt. Met het nieuwe college van Leiden wordt wederom overlegd of het landbouwverkeer via het Blauwmutsenpad en de Willem van der Madeweg kan worden omgeleid.

Fietspaden in het buitengebied krijgen aangepaste straatverlichting waarmee de leefomgeving van de fauna zo min mogelijk wordt aangetast.

5. Regio

De regionale samenwerking zal een dominant onderwerp zijn in deze raadsperiode. Zoeterwoude zal zich op basis van de vastgestelde Toekomstvisie Leidse Regio constructief blijven opstellen bij de regionale zoektocht naar het verbeteren van de samenwerking. Het uitgangspunt daarbij is dat we zelfstandig zullen blijven, zolang we beschikken over voldoende bestuurskracht en we in staat zijn om een solide financieel beleid te voeren en onze inwoners op een kwalitatief goede manier van dienst te kunnen zijn. Wij willen komen tot raadsbreed akkoord over de regionale samenwerking. Hierin zullen afspraken over regionale knelpunten, die mogelijk tussen de diverse regiogemeenten worden gemaakt, worden verwerkt.

6. Financiën

De planning- en control cyclus geeft een degelijke structuur aan het financieel beleid. Wij zullen ons blijven richten op verstandig financieel beleid en beheer. De huidige vormgeving van de P&C-cyclus brengt voor de ambtelijke organisatie de nodige werkdruk met zich mee. Waar mogelijk streven wij een vereenvoudiging/verlichting van de P&C-cyclus na.

Ook zien wij ruimte om onder de huidige gunstige economische omstandigheden investeringen te doen in voorzieningen die ten goede komen aan de Zoeterwoudse gemeenschap. We zien daarbij mogelijkheden voor bijvoorbeeld sportvoorzieningen of duurzaamheidsinvesteringen, zoals verlichting voor fietspaden in het buitengebied.

We blijven zuinig omgaan met onze Nuon-gelden. We zullen echter zoveel mogelijk geld oormerken en inzetten voor het behoud van onze Zoeterwoudse identiteit. We denken hierbij aan investeringen in voorzieningen op het maatschappelijk, sportief en cultureel gebied.

Om de burgerparticipatie verder vorm te geven willen we de mogelijkheid van een Burgerbegroting introduceren. Hiervoor zal budget beschikbaar worden gesteld. Afhankelijk van het uit te voeren onderwerp zal hiervoor een beroep worden gedaan op bestaande programma's, waar nodig met financiering uit andere bronnen.

7. Organisatie

In dit akkoord willen we anticiperen op de indeling in domeinen zoals deze in de ambtelijke organisatie is voorgesteld. In de organisatieverandering die afgelopen periode in gang is gezet hebben de medewerkers gekozen voor deze nieuwe structuur. Het uitgangspunt is integraliteit met projectmatig werken als methode. De coalitie onderschrijft deze verandering en wil bijdragen aan het succes, vanuit de overtuiging dat onze bestuurskracht en basishouding van samenwerking zorgt voor een toekomstbestendige gemeente. In de verdeling van de portefeuilles in het college zal gezocht worden naar een optimale combinatie van taken qua tijd en inhoud tussen de portefeuillehouders.

Een ander belangrijk onderwerp in dit domein is privacy. Met de invoering van de AVG per 25 mei 2018 is ook de gemeente gehouden om een goed onderbouwd beleid te voeren ten aanzien van de bescherming van privacygevoelige informatie. In samenwerking met SP71 zal uitvoering worden gegeven aan de wet en de coalitie zal steeds kritisch blijven volgen dat aan deze wetgeving voldaan wordt.

Het organisatieverbeteringstraject van de gemeentelijke organisatie en de professionalisering van het gemeentelijke communicatiebeleid zien we als een succes uit de vorige raadsperiode dat in deze periode verder bestendig moet worden. Niet alleen zullen we de reeds ingezette acties en projecten ondersteunen, ook zal de raad actief betrokken moeten worden bij het verder uitwerken van de nieuwe koers.

8. Bestuursstijl

Ook de komende periode hebben we een bestuursstijl nodig die zich focust op een gedegen samenspel van raad, college en organisatie met inwoners en bedrijven. In dat samenspel staan burgers en bedrijven, verenigingen en vrijwilligers centraal. Het draait hierbij om burgerparticipatie én overheidsparticipatie.

Die optimale samenwerking is nodig voor een toekomst met pittige dossiers. Te denken valt aan de invoering van de Omgevingswet en de samenwerking in de Leidse regio. De Omgevingswet gaat niet alleen over andere regels, maar ook en vooral over een andere cultuur, een andere stijl van dienstverlening.

De gemeente is er niet alleen voor de burgers, ze is ook van de burgers. We staan voor een gemeentelijke overheid die actief problemen signaleert, die goede initiatieven faciliteert en beleid maakt waarbij burgers, bedrijven, verenigingen en instellingen zoveel mogelijk worden betrokken

Onze bestuursstijl kenmerkt zich door de volgende waarden:

- Samenwerking
- Transparantie
- Daadkracht
- Proactief
- Leren van fouten
- Balans tussen verstand en gevoel
- Een open debat: goede argumentatie die leidt tot kwaliteit van besluitvorming.

Dit blijkt door de manier waarop de gemeente als lokale overheid bestuurt in nauwe samenwerking met inwoners, bedrijven en andere belanghebbenden. We spreken elkaar aan als dat nodig is en doen dat op een respectvolle manier. Door elkaars belangen expliciet te benoemen en daar begrip voor te tonen, dragen alle partijen in de samenwerking gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het bereiken van een goed en gedragen eindproduct. De inhoudelijke kwaliteit van de besluitvorming wordt geborgd door een positief-kritische benadering, waarbij fouten bespreekbaar kunnen worden gemaakt om tot een beter resultaat te kunnen komen. Een ieder neemt daarbij de verantwoordelijkheid die passend is bij zijn of haar rol.

Het organisatievernieuwingsprogramma dat in de ambtelijke organisatie wordt uitgevoerd, vormt hiervoor een goede basis. De coalitie wil deze nieuwe stijl overnemen en uitbouwen door gebruik te maken van de expertise die al is opgebouwd door de ambtenaren.

De vergaderstructuur van de gemeenteraad zal geoptimaliseerd worden. Momenteel bestaat er een aantal informele werkgroepen die zijn samengesteld op onderwerp en waarin vertegenwoordigers van alle fracties samen met de portefeuillehouder overleg voeren. Deze werkgroepen zullen worden opgenomen in de bestaande Open-Huis-structuur. Op deze wijze wordt de inhoud openbaar bediscussieerd, wat bijdraagt aan de waarde van transparant besturen in samenwerking met belanghebbenden.

9. Handhaving

Net zoals in de afgelopen periode wordt uitbreiding van regels en bureaucratie zoveel mogelijk beperkt. Handhaving van de regelgeving krijgt echter de noodzakelijke aandacht. De invulling van de functie van de Buitengewoon Opsporingsambtenaar, en vooral het aantal beschikbare uren, zal afgestemd worden met de opgestelde taken en doelstellingen.

10. Landelijk gebied

Zoeterwoude kenmerkt zich door uitgestrekte veenweidegebieden die van oudsher allemaal agrarisch geëxploiteerd werden. Ondanks dat we in de huidige tijd te maken hebben met bedrijfsbeëindigingen van agrarische ondernemers, willen we het buitengebied levendig houden. Dat wil zeggen dat er voor iedereen voldoende ontwikkelingsmogelijkheden worden geboden om dit te realiseren, maar dat het behoud van het groene en weidse karakter voorwaardelijk blijft. Wij staan voor een duurzaam, agrarisch en toekomstgericht buitengebied met respect voor het verleden. Ondernemen en recreëren moeten hand in hand gaan, tegelijkertijd moeten we zoeken naar mogelijkheden om het buitengebied voor ondernemers, bewoners en gasten/toeristen leefbaar, toegankelijk en aantrekkelijk te houden.

De agrarisch ondernemers kunnen hun steentje bijdragen aan duurzaamheid. Hierbij valt te denken aan Biodiversiteit, maar ook het beschikbaar stellen van ruimte voor zonnepanelen ten behoeve van energiecoöperaties.

Ondanks onze intensieve samenwerking met de Leidse regio zullen we ook proactief onze andere bureaus opzoeken voor het vormen van een "Groene Alliantie". Alphen aan den Rijn en Leidschendam-Voorburg hebben beide grote oppervlakten veenweidegebied. Wij zijn van mening dat we van elkaar kunnen leren en gezamenlijk kunnen optrekken om het landschap op de juiste manier te beheren en te beschermen.

